

Construirea teologiei sistematice

Îndrumar de studiu

DOCTRINELE ÎN TEOLOGIA
SISTEMATICĂ

THIRD MILLENNIUM
MINISTRIES

Biblical Education. For the World. For Free.

ÎNDRUMAR DE STUDIU

CUPRINS

Schema lecției.....	3
Notițe.....	4
Întrebări recapitulative.....	19
Întrebări aplicative.....	25

Modul de utilizare a acestei lecții și a îndrumarului de studiu

- **Înainte de urmărirea lecției filmate**
 - **Pregătire** — Terminați toate lecturile recomandate.
 - **Programați-vă pauze** — Analizați schema și codurile de timp pentru a stabili unde să începeți și unde să terminați o anumită porțiune a lecției. Lecțiile IIMM au foarte multe informații, așa că s-ar putea să doriți să vă programați niște pauze. Acestea ar trebui programate la titlurile importante din schemă.
- **În timp ce urmăriți lecția filmată**
 - **Notițe** — Folosiți secțiunea Notițe pentru a urmări lecția și a lua notițe suplimentare. Mare parte a ideilor principale sunt deja rezumate în notițe, dar asigurați-vă că adăugați la ele propriile notițe. Ar trebui să adăugați și informații detaliate care să vă ajute să vă amintiți, să descrieți și să susțineți ideile principale.
 - **Opriti/rulați din nou porțiuni din lecție** — S-ar putea să vă fie de folos să opriți sau să rulați din nou filmul în anumite puncte pentru a lua notițe suplimentare, a recapitula concepte dificile sau a discuta puncte de interes.
- **După urmărirea lecției filmate**
 - **Întrebări recapitulative** — Răspundeți la întrebările recapitulative în spațiul corespunzător. La întrebările recapitulative ar trebui să se răspundă individual, nu în grup.
 - **Întrebări aplicative** — Întrebările aplicative sunt indicate pentru teme scrise sau ca subiecte pentru discuții în grup. Pentru teme scrise, se recomandă ca răspunsurile să nu depășească o pagină.

Schema lecției

- I. Introducere (0:28)
- II. Orientare(2:04)
 - A. Definiție (2:34)
 - 1. Subiectele (3:26)
 - 2. Sinteza (5:57)
 - 3. Explicarea (8:48)
 - B. Legitimitatea (13:59)
 - 1. Isus (15:17)
 - 2. Pavel (18:35)
 - C. Obiective (24:00)
 - 1. Pozitive (24:59)
 - 2. Negative (26:33)
 - D. Locul (31:17)
- III. Formarea (33:20)
 - A. Suportul biblic (34:41)
 - 1. Procesul (35:40)
 - 2. Exemplu (37:05)
 - B. Suportul logic (43:19)
 - 1. Autoritatea (44:27)
 - 2. Implicațiile deductive (56:28)
 - 3. Certitudinea inductivă (1:1:52)
- IV. Valorile și pericolele (1:17:56)
 - A. Viața creștină (1:19:21)
 - 1. Punctul forte (1:20:10)
 - 2. Piedici (1:25:04)
 - B. Interacțiunea în comunitate (1:27:24)
 - 1. Punctul forte (1:28:17)
 - 2. Piedici (1:30:33)
 - C. Exegeza Scripturii (1:33:44)
 - 1. Punctul forte (1:35:15)
 - 2. Piedici (1:38:44)
- V. Concluzie (1:42:14)

Notițe

I. Introducere

Doctrinile nu sunt înlocuitori ai Bibliei. Ele sunt doar niște metode de rezumare a ceea ce credem noi sincer că ne învață Biblia.

II. Orientare

A. Definiție

O doctrină este o sinteză și o explicație a învățăturilor biblice pe o temă teologică.

1. Subiectelele

Teologii sistematici au constatat că e util să împartă teologia pe teme. Din perioada medievală a existat o puternică tendință ca teologia sistematică să se împartă în cinci sau șase arii principale:

- Bibliologia:
- Teologia propriu-zisă:
- Antropologia:
- Soteriologia:
- Ecceziologia:
- Escatologia:

2. Sinteza

În loc să se axeze pe un pasaj o dată, doctrinele exprimă în mod normal învățăturile din multe pasaje ale Scripturii.

Crezul apostolic

3. Explicarea

Doctrinile explică ce ne învață Biblia pe o anumită temă. Aceste explicații pot fi simple precum asamblarea informațiilor în propoziții teologice, sau complicate precum apărarea exhaustivă a unei învățături teologice complexe.

Este util să vedem calitatea explicativă a discuțiilor doctrinale ca încadrându-se într-un tot unitar: declarații simple, explicații moderate, explicații extinse.

- Crezul apostolic
- Catehisme și mărturisiri
- Scrieri oficiale

B. Legitimitatea

Unul dintre cele mai convingătoare cazuri în favoarea creării doctrinelor este că personalitățile biblice modelează această practică pentru noi.

1. Isus (Matei 22:35-40)

Tema:

Sinteza:

Explicația:

2. Pavel (Romani 4:1-25)

Tema:

Sinteza:

Explicația:

C. Obiectivele

Doctrinile sunt modelate de obiectivul pozitiv de stabilire a învățăturilor adevărate—ce ar trebui să creadă cei care Îl urmează pe Hristos. Ele sunt modelate, de asemenea, de obiectivul negativ de opoziție față de doctrinele false.

1. Pozitive

Direcția pozitivă a sistematicii este ghidată nu doar de Scripturi, ci și de accentele și prioritățile creștine tradiționale.

2. Negative

Unul din scopurile principale ale discuțiilor doctrinale a fost să se opună învățăturilor false.

În plus față de opoziția față de falsuri pentru că așa fac Scripturile, sistematizatorii adoptă acest țel negativ și pentru că urmăresc să respecte accentele și prioritățile creștine tradiționale.

D. Locul

Este util să ne gândim la procesul formulării teologiei sistematice ca trecând de la forma cea mai simplă la cea mai complexă.

Termenii tehnici:

Propozițiile:

Doctrinile:

Sistemele:

III. Formarea

A. Suportul biblic

Cea mai critică metodă prin care teologii sistematici își susțin discuțiile doctrinale este prin căutarea suportului Scripturii.

1. Procesul

Teologii sistematici assemblează diverse aspecte ale învățăturilor biblice. Ei folosesc propoziții teologice pentru a crea sinteze teologice mai vaste și mai complexe. Ei formează strat după strat de învățături biblice până când finalizează discuția unei teme teologice.

2. Exemplu

Discuția lui Berkhof pe tema „Obiecțiilor la teoria perfecționismului,” aflată în capitolul 10 din partea a 4-a a lucrării sale intitulată *Teologie sistematică*.

Perfecționism: convingerea că putem fi complet liberi de păcat în această viață

Rezumatul argumentului lui Berkhof împotriva Perfecționismului:
„În lumina Scripturii, doctrina Perfecționismului este absolut de neconceput.“

- Biblia ne asigură că nu e nimeni pe pământ care să nu păcătuiască.
- Potrivit Scripturii, există un război permanent între fire și Duh în viața copiilor lui Dumnezeu, și chiar și cei mai buni dintre ei încă se străduiesc să ajungă la perfecțiune.
 - Pavel ne face o descriere foarte izbitoare a acestei lupte, care în mod sigur se referă la el în starea sa regenerată.
 - Pavel vorbește despre o luptă care îi caracterizează pe toți copiii lui Dumnezeu.
 - Pavel vorbește despre sine, practic la capătul vieții, ca unul care încă nu a ajuns la perfecțiune.
- Mărturisirea păcatului și rugăciunea pentru iertare sunt cerute încontinuu în Scriptură.
 - Isus Și-a învățat toți ucenicii să se roage pentru iertarea păcatelor
 - Sfinții din Biblie sunt în permanență prezentați ca mărturisindu-și păcatele.

Sistematizatorii reduc Scripturile la date, assemblează acele date pentru a elabora propoziții teologice și sintetizează acele propoziții în niveluri mai înalte și mai complexe de declarații teologice.

A. Suportul logic

Cu toate că sistematizatorii folosesc logica la fiecare pas al procesului de formulare a teologiei sistematice, logica este importantă mai ales când își formează doctrinele.

1. Autoritatea

Autoritatea Bibliei este întotdeauna mai mare decât autoritatea logicii.

Protestanții și-au dat seama că capacitatea de a raționa logic este o abilitate valoroasă. Dar capacitatea de a raționa logic este totuși o abilitate limitată care trebuie să fie exercitată în supunere față de revelația lui Dumnezeu din Scriptură.

Legea noncontradicției: Nimic nu poate fi adevărat și neadevărat în același timp și în același sens.

Principiul noncontradicției este foarte prețuit în teologia sistematică și este limitat când îl folosim pentru a explora Scripturile. Trebuie să fie în supunere față de Biblie.

Sistematizatorii răspund aparentelor contradicții din Biblie scoțând în evidență unul din doi factori: failibilitatea noastră și faptul că suntem finiți.

Failibilitate: păcatul ne-a corupt gândirea așa încât cădem în greșeală. Pentru că suntem failibili, uneori interpretăm greșit Biblia, imaginându-ne contradicții acolo unde nu există de fapt.

Caracterul finit: În ciuda tensiunii logice create în mintea noastră finită, trebuie să acceptăm ca adevărate ambele idei aparent contradictorii. Și, dacă suntem incapabili să reconciliem aceste idei, trebuie să atribuim această incapacitate limitărilor noastre.

2. Implicațiile deductive

Deducerea implicațiilor logice ale învățăturilor biblice este una din metodele principale prin care formulează sistematizatorii doctrinele teologice. Sistematizatorii au de-a face cu nevoia de a umple intervalele dintre învățăturile explicite ale Scripturii; de asemenea, au de-a face cu nevoia de a deduce ipotezele care stau la baza învățăturilor explicite ale Scripturii.

Logica deductivă: „Deduția este o metodă de raționare de la premise la concluzii necesare.“

Teologii prezintă numai acele premise despre care cred că oferă cel mai util și mai convingător suport pentru convingerile lor. Uneori deducția este abreviată deoarece așa de multe sunt presupuse, dar în alte situații deducțiile sunt formulate mai detaliat.

3. Certitudinea inductivă

„Logica inductivă este o metodă de raționare de la date particulare la concluzii probabile.“ De la datele Scripturii, sistematizatorii deduc concluzii probabile.

a. Tipurile

Inducția repetitivă: tragerea concluziilor de la date particulare care repetă același adevăr de nenumărate ori.

Inducția compozițională: tragerea concluziilor de la date particulare care se strâng laolaltă pentru a forma adevăruri compuse.

b. Intervalul inductiv

În argumentările inductive concluziile adaugă deseori informații care nu sunt cuprinse în premise. De multe ori ele merg dincolo de premise. Drept urmare, există o anumită distanță între ceea ce observăm și ceea ce conchidem.

Intervalul inductiv: „distanța dintre ceea ce știm și ceea ce conchidem într-o argumentare inductivă.“

Inducția repetitivă

Inducția compozițională

Concluziile teologilor sistematici nu sunt complet sigure. Ele pot fi judecări foarte probabile sau chiar stabilite, dar nu absolut sigure în fiecare amănunt, deoarece se bazează pe inducție.

c. Implicațiile

i. Îngustați intervalul

Este responsabilitatea fiecărui credincios să lucreze cât mai susținut pentru a îngusta intervalul inductiv, așa încât în concluziile noastre să putem avea cât mai multă certitudine cu puțință.

ii. Nu uitați de interval

Nu putem scăpa de intervalul inductiv. Este înțelept să recunoaștem că anumite concluzii teologice sunt mai mult sau mai puțin probabile decât altele.

IV. Valorile și pericolele

A. Viața creștină

Procesul de sfințire personală, care are loc la nivel conceptual (ortodoxie), comportamental (ortopraxis) și emoțional (ortopatos).

1. Punctul forte

Doctrinile ne ajută să ne gândim logic la credința noastră la scară mare. Întrucât Dumnezeu potrivește Scriptura la caracterul nostru finit, niciun singur pasaj biblic nu poate spune tot ce poate fi spus despre o temă. Așadar, trebuie să facem legături logice între o mare mulțime de pasaje biblice.

2. Piedici

Reducerea procesului de tragere a concluziilor teologice la o simplă rigoare logică ne va lipsi de multe din resursele vitale pe care le-a asigurat Dumnezeu în sfera completă a vieții creștine.

B. Interacțiunea în comunitate

Interacțiunea în comunitate ne ajută să ne concentrăm pe importanța trupului lui Hristos în viața noastră în trei moduri importante:

- Moștenirea creștină (mărturia lucrării Duhului Sfânt în biserica din trecut)
- Comunitatea creștină actuală (mărturia creștinilor care trăiesc în ziua de azi)
- Judecata personală (mărturia concluziilor și convingerilor noastre personale)

1. Punctul forte

Cel mai pozitiv impact al doctrinelor teologice asupra vieții creștine este modul în care pot aduce unitate și armonie în biserică prin faptul că ne fac mai capabili să raționăm împreună prin numeroasele învățături ale Scripturii.

2. Piedici

Axarea prea mare pe doctrine poate de fapt să stânjenească interacțiunea dintre creștini. Bisericele ar putea evita multe probleme dacă ar acorda mai multă atenție lucrurilor pe care alte biserici le consideră foarte importante.

C. Exegeza Scripturii

Exegeza este cel mai direct acces al nostru la revelația specială a lui Dumnezeu din Scriptură. Cele trei căi principale prin care a condus Duhul Sfânt biserica să interpreteze Scripturile sunt:

- Analiza literară (image)
- Analiza istorică (fereastră)
- Analiza tematică (oglină)

1. Punctul forte

Teologia sistematică este unul dintre cele mai utile instrumente pentru descoperirea învățăturilor implicite din Biblie.

„De multe ori, lucrurile cele mai de bază pe care le cred oamenii nu sunt afirmate explicit, ci sunt deduse.“

Unul din țelurile teologiei sistematice este să descopere ipotezele doctrinale care au dat naștere la ceea ce găsim în Scripturi.

2. Piedici

Uneori sistematica se abate, ajungând la speculații. Ea explorează idei și ajunge la concluzii pentru care există foarte puțin suport biblic sau deloc, numai pentru că aceste concluzii par logice.

V. Concluzie

Întrebări recapitulative

1. Descrieți declarațiile doctrinale în ceea ce privește temele, sinteza și explicațiile declarațiilor doctrinale.

2. Explicați cum au conferit Isus și Pavel legitimitate practicii creării de doctrine.

3. Descrieți cum sunt doctrinele modelate de obiective pozitive și negative.

4. Descrieți locul pe care îl au doctrinele în cadrul teologiei sistematice.

5. Explicați de ce sunt doctrinele doar niște căi prin care rezumăm ceea ce credem despre Biblie.

6. Explicați cum folosesc sistematizatorii suportul biblic pentru a fundamenta formarea doctrinelor teologice.

7. Descrieți pe scurt utilizarea suportului logic în formarea teologiei sistematice în ceea ce privește autoritatea, implicațiile deductive și certitudinea inductivă.

8. Explicați importanța folosirii logicii și a Scripturii în formularea doctrinelor teologice.

9. Explicați modul în care doctrinele teologice accentuează, dar și stânjenesc, viața creștină.

10. Explicați modul în care doctrinele teologice accentuează, dar și stânjenesc, interacțiunea în comunitate.

Întrebări aplicative

1. Să zicem că un prieten v-ar spune: „Crezurile și catehismele nu au nicio autoritate pentru că nu sunt în Scriptură.“ Cum i-ați răspunde?
2. De ce este important să nu accentuați prea mult transcendența sau imanența lui Dumnezeu? De ce este important să ne aducem aminte de caracterul nostru finit când căutăm să înțelegem doctrinele teologice?
3. Cum ar trebui să răspundă creștinii faptului că doctrinele sunt doar probabile și nu sigure?
4. Cum poate avea valoare pentru voi, ca oameni care studiați Biblia, cugetarea la certitudinea doctrinală în ceea ce privește conul de certitudine?
5. Comunitatea voastră acordă mai multă atenție doctrinei, experienței religioase personale sau închinării colective? Cum puteți echilibra și aprecia diversele accente din trupul lui Hristos?